

Beeld: ©NP/Hollandse Hoogte/Robin Utrecht

14 juni 2024

Voorwoord

De afgelopen maanden hebben we met elkaar belangrijke stappen gezet in navolging van de excuses. Vandaag informeerden de acht betrokken bewindspersonen de Tweede Kamer over het oprichten van het Herdenkingscomité Slavernijverleden en over de opdracht die het comité krijgt. Er is een voorzitter voorgedragen, zij is vandaag door de Ministerraad officieel benoemd. In deze nieuwsbrief stelt zij zich graag aan u voor.

Ook is in de kamerbrief aangekondigd dat de subsidieregelingen voor maatschappelijke initiatieven in Europees Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk op 1 juli aanstaande worden gepubliceerd.

Op 1 juli vindt voor de 22ste keer de Nationale Herdenking Nederlands Slavernijverleden plaats bij het slavernijmonument in het Oosterpark in Amsterdam. Dit jaar markeert 1 juli 2024 ook het officiële einde van het Herdenkingsjaar, waarin er door het hele land werden er diverse activiteiten en evenementen georganiseerd.

Tot slot vertellen we u in deze nieuwsbrief over de gespreksstarter met de naam 'Wie zijn wij', die mensen op 25 verschillende locaties in het land uitnodigt om in gesprek te gaan over het slavernijverleden.

Oprichting Herdenkingscomité Slavernijverleden

Het slavernijverleden is een geschiedenis van ons allemaal. Om stil te staan bij deze episode uit onze geschiedenis en de aandacht voor het slavernijverleden levend te houden is het van belang om gezamenlijk te herdenken. In een eerdere kamerbrief van 19 december 2022 kondigden we de oprichting van een Herdenkingscomité Slavernijverleden aan. Hiervoor wordt jaarlijks € 8 miljoen voor beschikbaar gesteld.

Het Herdenkingscomité Slavernijverleden in oprichting krijgt de opdracht om:

- De verantwoordelijkheid voor de organisatie van de Nationale Herdenking op 1 juli in het gehele Koninkrijk; het gaat dan in eerste instantie om de herdenking van het trans-Atlantisch slavernijverleden met daarbij aandacht voor de zingeving van herdenken, de inclusie van alle gemeenschappen (in ieder geval Afro-Surinaams, Afro-Caribisch, Marron en Inheems) en de verbinding binnen het Koninkrijk en met Suriname, voor zover Suriname dat ook wenst.
- De verantwoordelijkheid voor het vergroten van het maatschappelijke bewustzijn over het slavernijverleden en de doorwerking daarvan in het heden binnen het Koninkrijk.
- Het stimuleren van het doen van onderzoek naar het slavernijverleden.
- Het faciliteren en ondersteunen van de (door)ontwikkeling van andere herdenkingen en vieringen die van belang zijn voor het herdenken van het slavernijverleden binnen het Koninkrijk.
- Het voeren van overleg met Suriname over hun deelname binnen het Herdenkingscomité Slavernijverleden.

- Het samen onderzoeken met de betrokken gemeenschappen of de scope van de herdenking op termijn dient te worden verbreed, dan wel geografisch dan wel thematisch.
- Het samen met maatschappelijke partners verkennen van de mogelijkheid om van 1 juli een vrije dag en Nationale feestdag in het Koninkrijk te maken.

Om dit comité op te richten werkten we nauw samen met nazaten en andere betrokkenen uit het hele Koninkrijk en Suriname. Daarbij bespraken we hoe zo'n Herdenkingscomité eruit zou moeten zien en en wat het profiel van de leden en voorzitter zou moeten zijn. Een belangrijke conclusie was dat er niet één manier is om te herdenken. Er is behoefte om het herdenken vanuit ieders eigen geschiedenis, gemeenschap en cultuur vorm te geven. Met aandacht voor de verschillende data en herinneringsculturen. Maar er is er ook behoefte aan een herdenking waar iedereen zich kan herkennen. Hoe dit vorm te geven gaat het op te richten Herdenkingscomité verder onderzoeken en uitwerken.

Het NiNsee zet zich al jaren in voor de erkenning van het slavernijverleden en heeft een belangrijke bijdrage gehad aan de jaarlijkse herdenking op 1 juli in het Oosterpark. Hun expertise, ervaring en netwerk zijn essentieel voor het nieuwe Herdenkingscomité. Daarom zal het NiNsee in ieder geval in 2025 en 2026 de nationale herdenking op 1 juli organiseren onder toezicht van het Herdenkingscomité. Bovendien zal het NiNsee een kandidaat voordragen voor één van de posities in het oprichtende Herdenkingscomité Slavernijverleden.

De volledige brief met toelichting van de opzet en inrichting van het Herdenkingscomité leest u [hier](#).

Voorzitter Herdenkingscomité Slavernijverleden stelt zich aan u voor

In de Ministerraad van vandaag, 14 juni, is ingestemd met de benoeming van Astrid Elburg als voorzitter van het Herdenkingscomité in oprichting.

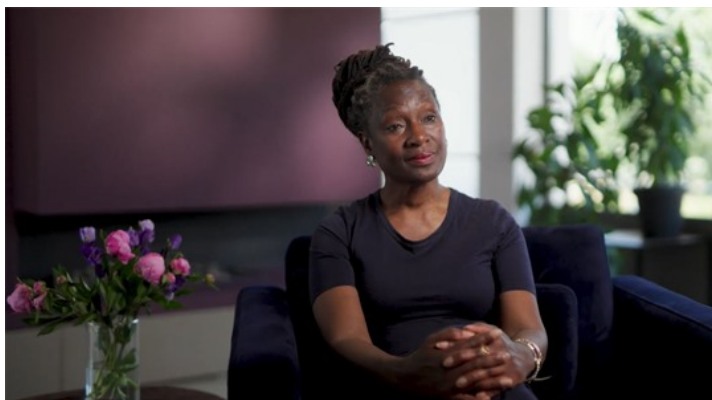
In het najaar van 2024 zullen de leden van het comité worden benoemd. Bij de benoeming is geografische representatie het uitgangspunt. De overheden van de (ei)landen zijn ieder gevraagd een lid aan te wijzen.

Astrid Elburg is geboren op 14 juni 1958 te Paramaribo, Suriname. Woonachtig te Amsterdam. Zij is organisatieadviseur, zij begeleidt organisaties op het gebied van inclusief leiderschap. Daarnaast is zij docent aan de Vrije Universiteit Amsterdam en Nyenrode Business Universiteit. Astrid heeft daarnaast veel bestuurlijke ervaring en is onder andere, voorzitter van de Raad van Toezicht Muiderslot.

"Herdenken betekent voor mij stilstaan bij het verleden, maar ook leren van het verleden. Doorgeven van de betekenis van wat er gebeurt is. En hoe we op een andere manier met elkaar met vraagstukken kunnen omgaan."

In onderstaande video stelt Astrid Elburg zich aan u voor.

[Voorzitter Herdenkingscomité Slavernijverleden stelt zich voor | NL \(youtube.com\)](#)

Subsidieregeling voor maatschappelijke initiatieven

Op 1 juli 2024 worden de subsidieregelingen voor maatschappelijke projecten in Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk bekendgemaakt in de Staatscourant. De regelingen gaan later in. Wanneer dat precies is, wordt later bekend gemaakt. Tussen de publicatie van de regelingen en het moment waarop aanvragen kunnen worden ingediend, worden informatiesessies georganiseerd voor aanvragers. Tijdens deze periode wordt ook meer informatie gegeven over de adviescommissie, de aanvraagtijdvakken en de exacte startdatum.

In Suriname wordt gewerkt aan een document voor subsidies voor maatschappelijke projecten. Dit document legt uit wie subsidie kan aanvragen, hoe dat moet, wat het doel is en welke voorwaarden gelden. Het helpt bij het beoordelen en toekennen van subsidies. De gesprekken tussen Suriname en Nederland hierover gaan in hun eigen tempo. Suriname wil een platform opzetten voor nakomelingen van tot slaaf gemaakte personen en andere betrokkenen. De president van Suriname zal dit platform oprichten.

Maandag 1 juli Nationale Herdenking Nederlands Slavernijverleden in het Oosterpark

Het Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee) organiseert voor de 22ste keer op maandag 1 juli van 14.00 uur tot 15.30 uur de Nationale Herdenking Nederlands Slavernijverleden bij het slavernijmonument in het Oosterpark in Amsterdam. Tijdens deze jaarlijkse herdenking staan we stil bij de zeer pijnlijke geschiedenis van het trans-Atlantische slavernijverleden.

De aanvang van de herdenkingsceremonie in het Oosterpark is om 14.00 uur en wordt rechtstreeks uitgezonden op NPO 1, BVN en via NOS.nl. De ceremonie is via een livestream te bekijken en dus ook online toegankelijk voor de inwoners van Suriname en het Caribisch deel van Koninkrijk. Het aansluitende jaarlijkse Keti Koti Festival in Amsterdam, waar feestelijk wordt stilgestaan bij de afschaffing van de slavernij, vindt net als vorig jaar plaats op het Museumplein.

Einde Herdenkingsjaar Slavernijverleden

Dit jaar markeert 1 juli 2024 het officiële einde van het Herdenkingsjaar, 160 jaar wettelijke afschaffing van de slavernij. Tijdens het herdenkingsjaar 2023/2024 werd er in het Nederlandse Koninkrijk stil gestaan bij de Nederlandse geschiedenis van trans-Atlantische slavernij en bij de hedendaagse doorwerking van deze geschiedenis. Door het hele land werden er diverse activiteiten en evenementen georganiseerd.

“Het einde van het Herdenkingsjaar Slavernijverleden is in zicht en het afgelopen jaar heeft ons veel gebracht. Qua allerlei initiatieven in het culturele veld alsook de verschillende herdenkingen in het Koninkrijk. Toch is het belangrijk om met elkaar te blijven werken om structureel aandacht te schenken aan de doorwerkingen van het trans-Atlantische slavernijverleden. De effecten van deze geschiedenis gaan namelijk verder dan de ‘symboliek’ van herdenken. De blijvende focus moet nu op het proces van ‘na de komma’ en van heling en herstel komen te liggen”, aldus Linda Nooitmeer, voorzitter bestuur NiNsee.

Minister Dijkgraaf, coördinerend minister Herdenkingsjaar Slavernijverleden, “Bijzonder om samen terug te keren naar de plek waar de Koning een jaar geleden excuses maakte en vergiffenis vroeg voor het Nederlandse slavernijverleden. Sindsdien zijn er op honderden plekken in het land nieuwe initiatieven ontstaan om samen stil te staan bij deze pijnlijke periode in ons gedeeld verleden en de veerkracht van de nazaten van tot slaaf gemaakten te vieren. Samen hebben we een onomkeerbare beweging ingezet. Het is waardevol om daar samen bij stil te staan, en die ook na dit Herdenkingsjaar volop door te zetten.”

**Herdenkingsjaar
Slavernijverleden**

‘Wie zijn wij’ – een maatschappelijke dialoog

Ook na 1 juli blijft er aandacht voor het slavernijverleden. Het slavernijverleden is een verleden van ons allemaal. Het is daarom belangrijk om te begrijpen wat er is gebeurd en wat er nodig is om dat te herstellen. Maar veel burgers hebben nog weinig kennis over het slavernijverleden en de doorwerking ervan naar de hedendaagse samenleving. Uit gesprekken met nazaten kwam een duidelijke opdracht naar voren aan de Rijksoverheid om hier een brede maatschappelijke dialoog over te voeren.

Tot en met november zullen er daarom op 25 locaties door heel het land, op festivals, markten en pleinen gespreksstarters worden georganiseerd. De gespreksstarter ‘Wie zijn wij’ nodigt mensen uit om in gesprek te gaan over het slavernijverleden. De gespreksstarter is geïnspireerd op, en een levensgrote variant van, het spel ‘Wie is het’. In ‘Wie zijn wij’ zijn portretten opgenomen van mensen die op een bepaalde manier een verbinding hebben met het slavernijverleden. Deelnemers beantwoorden vragen over de personages vanuit hun eigen perspectief en vanuit dat van anderen. Een gespreksleider begeleidt hen hierbij.

In dit project werken wij samen met bureau Public Cinema, stichting De Balie en artistiek vormgever Mathieu Wijdeven. De gespreksstarter is tot stand gekomen in afstemming met nazaten.

Werkbezoeken staatssecretaris van Huffelen

Dordrecht 6 mei 2024

Tijdens het bezoek aan Dordrecht sprak de staatssecretaris met de stichting CECD (Cultureel Educatief Centrum Dordrecht). Deze stichting werkt aan het vergroten van kennis over en bewustwording van het slavernijverleden in Dordrecht. Oprichters Sidney Breidel en Ilse van Donkelaar ontvingen de staatssecretaris en vertelden over hun werk. Een hoogtepunt was de opening van hun nieuwe hoofdkantoor in het Stationsgebouw van Dordrecht, mogelijk gemaakt door samenwerking met de NS en de Familie Insinger.

De CECD, NS, en Stichting Insinger werken samen om het slavernijverleden zichtbaar te maken. De CECD organiseert educatieve projecten, zoals exposities en bijeenkomsten, onder het motto "Ontdek, ontmoet, omarm". Wethouder Rik van der Linden benadrukte het belang van dit onderzoek.

In Dordrecht werken veel partijen aan een inclusieve stad. Een voorbeeld is het kunstwerk Mama Asia Dordrecht, dat symbool staat voor hoop en inspiratie.

De kinderburgemeester sprak de wens uit voor lessen over discriminatie en

racisme, zodat kinderen zich bewust worden van de geschiedenis en niet meer worden gediscrimineerd.

Werkbezoek Zwolle 13 mei 2024

In Zwolle sprak staatssecretaris Alexandra van Huffelen met Shirley Kambel en vertegenwoordigers van het ANNO Stadsmuseum Zwolle, een samenwerking tussen Stichting Allemaal Zwolle, Collectie Overijssel en de afdeling Erfgoed van de Gemeente Zwolle.

Zwolle heeft een rijke geschiedenis, met het eerste koloniale museum van Nederland. Tijdens het bezoek werden belangrijke gesprekken gevoerd over hoe om te gaan met het slavernijverleden en de nodige stappen voor herstel en heling.

In juni vorig jaar bood Overijssel excuses aan voor haar rol in het slavernijverleden. Commissaris van de Koning Andries Heidema benadrukte het belang van deze erkenning en de doorwerking van ongelijkheid in de samenleving.

Hoorn 10 juni 2024

Tijdens het bezoek aan Hoorn sprak Alexandra Van Huffelen met deelnemers van de documentaire "Human 2Doc: De stad, het Standbeeld en het Slavernijverleden" over de impact van het slavernijverleden in de stad. Burgemeester Jan Nieuwburg ontving haar en het team in het historische Statenlogement en vertelde over Hoorns omgang met dit verleden, inclusief lopend onderzoek.

Hoewel er verschillende meningen waren hoe met het slavernijverleden om te gaan, verliep de dialoog respectvol. Dit toont aan hoe mensen verschillend omgaan met deze geschiedenis, maar er is een gedeeld besef van de vreselijkheden van die periode.

het gesprek benadrukt het belang van samenwerking voor een inclusiever Hoorn en Nederland, gaf verdere invulling aan de Komma na de excuses.

Tot slot

Zijn er onderwerpen die u graag terugleest in deze nieuwsbrief of wilt u met ons in gesprek? Dan horen wij dat graag. U kunt ons benaderen via:

PostbusProgrammaSlavernijverleden@minbzk.nl